

Ressenya.-

Epictet, La saviesa de l'esclau. Antologia.

Edició a càrrec de M. Teresa Fau.

Barcelona (Ed. Proteus: col. Delos) 2010.

ISBN: 978-84-937508-7-9; 118pp.

Epictet (50-120), considerat una de les figures més representatives de l'ètica estoica, va ser esclau, a Roma, del llibert anomenat Epafrodit, proper a l'emperador Neró. Tot i la seva condició d'esclau, però, va poder assistir a les lliçons del filòsof estoic Musoni Rufus, i se'n va fer deixeble. En algun moment de la seva vida va aconseguir comprar la seva llibertat i es va posar, ell també, a fer classes de filosofia a Roma. Va patir l'expulsió de Roma de filòsofs, astròlegs i matemàtics ordenada per Domicià i s'intal·là a la ciutat de Nicòpolis, a l'Epir, d'on ja no es va moure, i hi creà una escola de filosofia de gran anomenada.

El pensament d'Epictet –que coneixem per la difusió que en fan els seus deixebles ja que, en realitat, no conservem cap de les seves obres– es basa fonamentalment en l'ètica estoica i, pel que sembla, l'objectiu primordial del seu mestratge era donar als seus deixebles unes pautes de conducta per viure amb dignitat en el món que els envoltava, tenint com exemples els models de Sòcrates i de Diògenes, és a dir, posant l'èmfasi en virtuts com la saviesa, el coratge, la prudència, la generositat, i potenciant al màxim la llibertat interior de l'individu que s'assoleix amb la freqüentació de la filosofia, una filosofia, val a dir, no aliena al sentiment religiós. Fins a tal punt els seus valors i la seva vida van ser exemplars que tant l'home com les idees van atraure no poc els primers cristians i els Pares de l'Església.

El llibret que presentem és el resultat d'una bona feina de selecció de textos realitzada per M. Teresa Fau. Després d'una breu però ben documentada introducció sobre l'època i el personatge, acompanyada d'una bibliografia bàsica, Fau organitza la seva antologia de textos en cinc apartats que mostren el pensament d'Epictet aplicat a diferents aspectes relacionats amb l'ésser humà: La vida i la mort, La condició humana, L'actuació responsable: projectes i realitat, La dimensió cívica, Les relacions afectives.

Crida l'atenció, a llarg d'aquestes pàgines, fins a quin punt moltes de les qüestions tractades són absolutament vigents i inviten a reflexions semblants a les d'avui en dia i, en definitiva, de tots els temps. Això és mèrit, sobretot, de la tasca duta a terme per M. Teresa Fau, que té l'habilitat d'articular un bon nombre de textos atribuïts a Epictet al voltant de les interrogacions humanes de sempre. La traducció, a més, és acurada i elegant, i empra un llenguatge que, sense traïr el de l'original, resulta proper i de lectura agradable.

Així mateix, la introducció, les notes, i les breus presentacions de cadascun dels apartats aconseguixen de fer una presentació molt escaient i molt llegible d'Epictet i del complicat món de l'imperi romà.

Francesca Mestre